

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА**

Факультет соціально-психологічних наук та управління

“Затверджено”

На засіданні Приймальної комісії
НПУ ім. М. П. Драгоманова
Протокол №4 від «30» березня 2017р.

Рекомендовано

Вченю радою факультету соціально-
психологічних наук та управління

Програма додаткового вступного випробування

з історії економіки та економічної думки

для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,
при вступі на навчання для здобуття ступеня

«Бакалавр»

на базі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня
«Молодший спеціаліст»

Київ – 2017

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ)

Програма додаткового вступного випробування на здобуття ступеня «Бакалавр» спеціальності «Економіка» здійснюється за програмою з «Історії економіки та економічної думки» за якою навчаються студенти за освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

На вступному випробуванні абітурієнт повинен показати знання історичного процесу виникнення, поширення, розвитку економічної думки в цілому та економічної теорії, зокрема, в боротьбі та єдності основних напрямів, шкіл, течій, парадигм, на різних етапах суспільної цивілізаційної еволюції.

Абітурієнти повинні:

знати:

- періодизацію історії економіки та економічних вчень;
- основні школи та напрямки західноєвропейської та вітчизняної економічної думки;
- час виникнення та розвитку шкіл та напрямків економічної думки, їхніх засновників та представників;
- основні теоретичні концепції шкіл та напрямів економічної науки;
- методологію, окрім теорії, ідеї, напрямки досліджень вчених теоретиків та практиків світової та вітчизняної економічної думки.

вміти:

- вільно оперувати теоретичними надбаннями вчених;
- робити ґрутовні висновки і узагальнення з теоретичного матеріалу науковців;
- критично осмислювати теоретичні доробки науковців;
- застосовувати здобуті знання на практиці;
- порівнювати економічні ідеї минулого і сучасності;

- виявляти спільне і відмінне у висвітленні економічних явищ та процесів представниками різних напрямків історії економічної думки.

Додаткове вступне випробування з історії економіки та економічної думки проводиться за білетами, кожний із яких включає 2 теоретичні питання.

2. КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТА НА ДОДАТКОВОМУ ВСТУПНОМУ ВИПРОБУВАННІ (ТІЛЬКИ ДЛЯ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ)

<i>Оцінювання за шкалою університету</i>	<i>Визначення</i>	<i>Характеристика відповідей абітурієнта</i>
175-200 балів	Високий	Абітурієнт дав повну, теоретично правильну та аргументовану відповідь на питання білету; глибоко розуміє економічні закони і категорії в межах програми бакалавра, їх взаємозв'язок; здатний здійснювати порівняльний аналіз різних течій, концепцій, робить творчо обґрунтовані висновки; уміє користуватися методами наукового аналізу економічних явищ, процесів; використовує фактичні та статистичні дані; уміє використовувати економічні знання для аналізу сучасних проблем економічного розвитку України.
150-174 балів	Достатній	
163-174 балів		Абітурієнт дав повну відповідь на питання білету, глибоко розуміє зміст економічних категорій та законів, уміє, в основному, користуватися методами наукового аналізу економічних явищ та процесів, але дещо неповно з'ясовує історію їх розвитку та взаємозв'язку; використовуючи фактичні та статистичні дані допускає певну неконкретність; добре розуміє проблеми економічного розвитку України.
150-162 балів		Абітурієнт дав повну відповідь на питання білету, глибоко розуміє зміст економічних категорій та законів, але допускає дрібні неточності у визначеннях, аналізуючи явища та процеси дещо затрудняється у використанні методів наукового аналізу, не розкриває глибинні основи економічних змін, використання фактичного матеріалу не завжди органічно пов'язується з теорією питань.
124-149 балів	Задовільний	
135-149 балів		Абітурієнт дав повну відповідь на питання білету, але допустив часткові недоліки в розкритті змісту питань, економічних категорій та законів, їх взаємозв'язку;

124-134 балів		виявив недостатній зв'язок теоретичних знань з сучасною економічною практикою, в тому числі і в Україні.
100-123 бали	Низький	Абітурієнт дав повну відповідь на питання білету, але при з'ясуванні змісту економічних понять, явищ, економічних категорій та законів, допустив фрагментарність, часткові змістовні неточності, недостатньо знає альтернативні підходи, що існують в науці (літературі), недостатньо пов'язує теоретичний матеріал з економічною практикою, в тому числі і в Україні, фрагментарно використовує у відповідях фактичний і статистичний матеріал.

Якщо абітурієнт під час вступного випробування з конкурсного предмету набрав від 100-123 балів, то дана кількість балів вважається не достатньою для допуску в участі у конкурсному відборі до НПУ імені М. П. Драгоманова.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) додаткового вступного випробування виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту.

3. КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ

Фахова комісія аналізує результати співбесіди методом експертної оцінки й колегіально приймає рішення: про «рекомендовано до зарахування» або «не рекомендовано до зарахування», з урахуванням співбесіди з мови (української, російської).

4. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ)

Тема 1. Предмет і завдання курсу

Предмет вивчення історії економіки та економічної думки. Місце в системі економічних дисциплін. Мета і задачі дисципліни. Особливості методології. Наукові підходи до структурування та періодизації історії

економічних вчень. Парадигми і програми досліджень. Проблема реінтеграції вітчизняної економічної думки в світову. Значення історії економічних вчень для оволодіння культурою економічного мислення, розуміння його альтернативності та масштабності. Логіка та структура курсу.

Тема 2. Економічна думка Стародавнього Світу та Середньовіччя. Меркантилізм.

Економічна думка Стародавнього світу. Закони царя Хаммурапі. Економічна думка Стародавньої Азії (Індії, Китаю). Економічна думка Стародавньої Греції. Економічні ідеї грецьких античних мислителів (Ксенофонт, Платон, Аристотель). Економіка і хрематистика. Економічна думка Середньовіччя. “Капітулярій про вілли”. Схоластичний метод дослідження. Ф. Аквінський про багатство, “справедливу ціну”, лихварство. Умови виникнення меркантилізму. Загальна характеристика системи меркантилізму. Етапи розвитку економічної політики меркантилізму: муніципальний меркантилізм, система грошового балансу (монетаризм), система торгівельного балансу (мануфактурний меркантилізм).

Тема 3. Класична школа політичної економії

Соціально-економічні умови виникнення класичної політичної економії. Загальна характеристика та методологічні принципи класичної теоретичної доктрини. Етапи розвитку класичної політичної економії. Зародження класичної політичної економії в Англії: У. Петті. Становлення класичної економічної теорії у Франції. П. Буагільбер. Економічні ідеї фізіократизму. Ідейно-теоретичні витоки та методологія вчення Ф. Кене. Вчення про цінність, ціну та гроши. Аналіз капіталу та “Економічна таблиця” Ф. Кене. Розвиток ідей фізіократів у творах А. Р. Тюрго, Е. Кондільяка та подальша доля фізіократизму.

Формування економічної парадигми А. Сміта. Методологія досліджень А. Сміта. Ідеї економічного лібералізму А. Сміта: вчення про природний порядок, економічні закони, “невидиму руку”, “економічну людину”, про роль держави в ринковій системі. Теорія цінності для однофакторного та багатофакторного суспільства, вчення про капітал. Теорія заробітної плати, прибутку та ренти. Розвиток А. Смітом вчення про суспільне відтворення.

Розвиток теоретичної системи класичної політичної економії в науковій спадщині Д. Рікардо. Особливості методології Д. Рікардо. Аналітична та емпірична трудові теорії цінностей. Концепція витрат виробництва. Розвиток Рікардо кількісної теорії грошей. Теорія заробітної плати та прибутку. Концепція земельної ренти. Обґрунтування принципів ліберальної зовнішньоекономічної політики в концепції порівняльних переваг . Вплив ідей А. Сміта і Д. Рікардо на подальшу еволюцію економічної думки.

Тема 4. Еволюція класичної політичної економії в першій половині XIX ст. Завершення класичної традиції.

Передумови трансформації класичної політекономії на межі XVIII – XIX ст. Еволюція пострікардіанства та обриси пессимістичної течії класичної школи.

Економічні ідеї Т.Р. Мальтуса. Теорія недоспоживання та концепція перевиробництва. Закон народонаселення та трактування земельної ренти. Сучасне малтузіанство.

Оптимістичний напрям класичної школи. Французька течія економічного оптимізму у представленні Ж.-Б. Сея. Еволюція класичної теорії цінності в концепції трьох факторів виробництва. Теорія ринків та економічної рівноваги. Закон Сея та поняття виробничих послуг.

Теорії економічної гармонії. Теорії обміну послугами та “економічних гармоній” Ф. Бастіа. Теорія розподілу суспільного продукту. Теорія економічної гармонії Г.Ч. Керрі. Теорія національної економіки та протекціонізму.

Англійська течія економічного оптимізму. Економічні погляди У.Н. Сенсора. Теоретична спадщина Дж. Р. Мак-Кулоха та Д. Мілля.

Теоретичний синтез Дж. С. Мілля як завершення ідеології класичної політичної економії. Праця Дж. С. Мілля “Принципи політичної економії”. Синтез економічних теорій вартості, капіталу, прибутку, ренти. Теорія відтворення. Обґрунтування принципів соціальної та економічної політики. Теорії попиту і пропозиції та економічної рівноваги. Теорія корисності. Теорія монополії і конкуренції. Започаткування економічного реформізму. Класична теорія і сучасна економічна наука.

Тема 5. Критичний напрям політичної економії. Формування соціалістичних ідей.

Критика капіталізму та ідеалізація дрібного виробництва в працях С. Сісмонді. Предмет і метод політичної економії у С. Сісмонді. Філософія недоспоживання, теорія відтворення і криз. Вчення С. Сісмонді про вартість, гроші, капітал, прибуток. Принцип державного втручання.

Економічні дослідження П. Ж. Прудона. Теорія ”конституованої вартості” та земельна рента. Ідея “робочих грошей” в проекті реформування суспільства через реформування обміну.

Економічні погляди соціалістів-рікардіанців (В.Томпсон, Дж.Грей, Дж.Брей, Т. Годскін).

Економічні ідеї К. І. Родбертуса. Проблема розподілу і теорія вартості. Земельна рента у визначенні Родбертуса. Ідея “державного соціалізму” та теорія криз.

Економічна програма Ф. Лассалля. “Залізний закон заробітної плати”. Роль держави в суспільно-економічних процесах.

Тема 6. Економічні вчення західноєвропейських соціалістів-утопістів.

Історичне походження утопічного соціалізму. Виникнення утопічного соціалізму в Західній Європі (поч. XIX ст.) і його загальна характеристика.

Проект нової індустріальної системи та критика капіталізму А. Сен-Сімона.

Історична концепція Ш. Фур’є. Критика капіталізму та вчення про комуністичну асоціацію.

Особливості англійського утопічного соціалізму. Практична діяльність Р. Оуена. Проект “трудових грошей” і “справедливого обміну”.

Тема 7. Виникнення і розвиток марксистської економічної теорії.

Історичні умови зародження і початок формування марксистської політичної економії в 40 – 50 рр. XIX ст. Ідейно – теоретичні джерела економічної теорії марксизму. Особливості методології К. Маркса та марксистської школи. Спорідненість та відмінність марксистської та класичної шкіл.

Проблеми політичної економії в “Капіталі“ К. Маркса, структура праці. Марксова теорія вартості, грошей, товарного виробництва. Вчення про капітал та його форми. Концепція прибутку та заробітної плати в марксизмі. Теорія додаткової вартості. Модель інвестиційного процесу та теорія циклічних коливань Вчення про економічну еволюцію капіталізму. Критичний аналіз історії економічної думки в творах К. Маркса і Ф. Енгельса.

Економічні ідеї ортодоксального марксизму.

Ліворадикальна ревізія марксизму. Економічні ідеї більшовизму (В.І. Ленін).

Критичний марксизм в Росії та Україні. Економічні погляди представників “легального марксизму“ (П. Струве, М. Туган – Барановський, С. Булгаков, М. Бердяєв).

Тема 8. Виникнення альтернативної школи політичної економії. Німецька національна політекономія.

Зародження та методологічна самобутність системи національної політичної економії Німеччини.

А. Мюллер і Ф. Ліст – попередники історичної школи. Започаткування Ф. Лістом науки про національне господарство. Теорія стадій економічного розвитку Ф. Ліста. Доктрина “індустріального виховання нації” та обґрунтування політики державного протекціонізму.

Стара історична школа (В. Рошер, Б. Гільдебранд, К. Кніс) та особливості її методології. Опозиція класичній школі, критика гедонізму. Періодизація етапів еволюції господарства. Капітал, вартість, прибуток, гроші, приватна власність у трактуванні старою історичною школою.

Історичні умови формування нової (молодої) історичної школи. Методологічні зміни. Економічні погляди Г. Шмоллера, Л. Брентано, К. Бюхера. Критика методу класичної політичної економії. Консервативний та буржуазно-ліберальний напрями. Теорії державного регулювання економіки та започаткування соціал-націоналістичних ідей.

Подальший розвиток історичного напряму в працях В. Зомбarta та М. Вебера. Виникнення інституціонального напряму в німецькій політичній економії. Теорії “гармонії інтересів” та “соціального плюралізму” В. Зомбarta. М. Вебер про роль протестантської етики в підприємництві.

Соціальна школа Німеччини (Р. Штольцман, Р. Штаммлер, Ф. Оппенгеймер, К. Діль, О. Шпанн). Економіко-правовий підхід та етичний метод в політичній економії.

Тема 9. Маржиналізм. Становлення неокласичної традиції в економічній теорії.

Формування неокласичної традиції у західній політекономії у другій половині XIX – першій половині XX ст. Причини виникнення та особливості методології маржиналізму. Етапи маржинальної революції. Передвісники маржиналізму (Й. Тюнен, А. Курно, Ж. Дюпюї, Г. Госсен). Започаткування основ граничного аналізу. Первінне формулювання теорії граничної корисності.

Австрійська школа граничної корисності. Предмет і метод дослідження. Суб'єктивно-психологічна концепція цінності та ринкової ціни товару. Економічні погляди К. Менгера, Є. Бем – Баверка, Ф. Візера.

Англійська школа маржиналізму. В.С.Джевонс. Запровадження математичних методів дослідження у викладенні маржинальних ідей. Трактування економічної рівноваги як балансу насолоди і страждань. Принцип оптимальної структури споживання. Математичне обґрунтування В.С. Джевонсом теорії граничної корисності.

Неокласична економічна теорія (economics) у руслі маржиналізму в період її виникнення та становлення (90-ті рр. XIX ст.). Кембріджська економічна школа в Англії. “Основи економікс” А. Маршалла. Розвиток неокласичної традиції в працях А. Пігу та Р. Хоутрі.

Американська школа маржиналізму. Д. Б. Кларк. Лозанська школа маржиналізму. Л. Вальрас.

В. Парето як продовжувач традицій лозанської школи. Теорія оптимуму В.Парето та розробка проблем раціонального споживчого вибору.

Тема 10. Економічна думка в Україні та Росії в XIX – початку ХХ ст.

Суспільно – економічна думка у дореформений період. Антикріпосницькі ідеї в працях Я. Козельського, В. Каразіна, А. Скальковського, Д. Журавського. Пореформені соціально-економічні проблеми в журналі “Основи”. Громади. Економічні ідеї М. Драгоманова. Революційно-демократичний напрям суспільно-економічної думки. Економічні погляди С.Подолинського. Ліберально-народницька економічна думка. П. Червінський, В. Варзар, О. Шликеvич, Русов, Т. Осадчий, М. Левитський. Розвиток політичної економії в Україні. Т.Степанов, М.Бунге, І.Вернадський, М. Вольський, А. Антонович, Г. Цехановецький, М. Коссовський, Д. Піхно, Р. Орженецький, О. Білімович, Є. Слуцький, М. Туган-Барановський. Вплив марксистської економічної теорії на розвиток економічної думки в Україні. Економічні погляди М. Зібера. Становлення економічної думки в Галичині. О.Терлецький, В.Навроцький, М.Павлик, І. Франко. Розвиток політичної економії в Росії наприкінці XIX – поч. ХХ ст. О. Чупров, М. Каблуков, Ю. Жуковський, І. Іванюков, О. Кауфман, О. Миклашевський, В. Дмитрієв.

Тема 11. Загальна характеристика розвитку економічної теорії у ХХ ст.

Проблеми соціально-економічного розвитку та їх відображення в економічних теоріях.

Основні напрями розвитку економічної теорії та їх еволюція. Критерії класифікації і порівняльний аналіз основних напрямів економічної теорії. Кейнсіанство. Неокласичний напрям. Інституціоналізм. Соціал-реформізм. Радянська економічна думка.

Тема 12. Кейнсіанство та його особливості у різних країнах.

Історичні умови виникнення кейнсіанства. “Загальна теорія зайнятості, проценту та грошей” Дж. М. Кейнса. Особливості кейнсіанської революції та методологічні зрушенні в економічній теорії.

Макроекономічна модель Дж. М. Кейнса. Теорія циклу та зайнятості. Концепція ефективного попиту. Схильність до споживання та заощадження. Основний психологічний закон. Фактори інвестиційного попиту. Теорія мультиплікатора. Теорія процента, грошей та заробітної плати. Обґрунтування політики державного регулювання ринкової економіки. Неокейнсіанство. Розробка неокейнсіанських теорій економічного циклу (Дж. Хікс, Е. Хансен). Розробка теорій економічної динаміки та економічного росту (Р. Харрод, Е. Домар). Концепція акселератора. Ліве кейнсіанство (Дж. Робінсон, Н. Калдор, П. Сраффа). Посткейнсіанство та його різновиди. Монетарне посткейнсіанство (П. Девідсон, Х. Мінскі, Я. Крегель). Калецькіанське посткейнсіанство (М. Калецький, К. Коулінг). Концепція ефективного попиту в умовах недосконалості конкуренції. Неорікардіанське посткейнсіанство (П. Сраффа, Дж. Ітуел, М. Мілгейт, П. Гарен'яні, А. Ронкалья). Принцип ефективного попиту в довготривалому періоді. Нове кейнсіанство (Дж. Стігліц, Б. Грінвальд, Дж. Акерлоф). Моделі взаємодії зайнятості і оплати праці в умовах монополістичної конкуренції. Теоретична та практична доцільність використання кейнсіанських ідей в країнах з переходною економікою.

Тема 13. Еволюція неокласичного напряму. Економічний неолібералізм.

Генезис нерівноважного аналізу в історії економічної думки. Перегляд неокласичної концепції ринку. Теорія монополістичної конкуренції Ед. Чемберліна. Теорія недосконалості конкуренції Дж. Робінсон. Теорія економічного розвитку Й. Шумпетера. Концепція ефективної конкуренції і соціологічна концепція Й. Шумпетера. Консервативна неокласика. Неокласичні теорії економічного зростання. Багатофакторні моделі економічної динаміки. Моделі зростання Р. Солоу та Дж. Міда.

Виникнення і загальна характеристика неолібералізму. Основні школи неолібералізму. Л. Мізес, Ф. Махлуп. Критика соціалізму і зміст теорії соціального ринкового господарства.

Лондонська школа неолібералізму (Ф. Хайек). Філософія економічної свободи Ф. Хайека.

Фрейбурзька школа. А. Мюллер-Армак, В. Рьопке, О. Рюстов, Л. Ерхард. Теорія сформованого суспільства (Л. Ерхард, Л. Шютце, В. Ріек, Р. Вільгельмі). Французький неолібералізм (Ж-Л. Рюеф, Р. Барр, М. Алле).

Тема 14. Інституціоналізм.

Соціально-економічні умови виникнення та основні етапи розвитку інституціоналізму. Теоретико-методологічне протистояння неокласичній ортодоксії. Методологічні принципи інституціоналізму. Соціально-психологічний інституціоналізм Т. Веблена. Концепція “бездіяльного класу” та теорія “абсентеїстської власності”. Соціально-правовий інституціоналізм Дж. Коммонса. Теорія угод і правовий механізм розв’язання конфліктів. Кон’юнктурно-статистичний (емпіричний) інституціоналізм У. Мітчелла. Розробка теорії циклів. “Гарвардський барометр”. Неоінституціоналізм. Соціальний, технологічний інституціоналізм Дж. Гелбрейта. Теорії індустріального та нового індустріального суспільства. Теорія трансакційних витрат Р. Коуза. “Колективний капіталізм” Г. Мінза та А. Берлі. Еволюція теорій трансформації капіталізму під впливом НТР. Теорія “стадій економічного зростання” В. Ростоу. Концепції футурології. Теорія постіндустріального суспільства Д. Белла. Теорії суспільства “третьої хвилі” та становлення нової інноваційно-інформаційної моделі суспільства (А. Тоффлер, П. Дракер, Е. Масуда). Теорія суспільного вибору Дж. Б’юкенена. Нова економічна історія (Д. Норт).

Тема 15. Економічні концепції соціал-демократії.

Суть реформізму і ревізіонізму. Економічні концепції основоположників ревізіонізму Е. Бернштейна, К. Каутського, Р. Гільфердінга.

Еволюція реформізму. Концепція “демократичного соціалізму” як теоретична платформа соціал-реформізму.

Моделі “змішаного економічного ладу”: німецька, французька, скандинавська, лейбористська.

Тема 16. Розвиток радянської економічної думки

Економічна думка перехідного періоду. Методологічні дискусії 20-30-х рр. Розробка теорії сільськогосподарської кооперації в працях А.В.Чанова та інших. Теорія довгих хвиль М.Д.Кондратьєва.

Розвиток економічної думки в повоєнний період. Економічна дискусія 1951-1952 рр. Створення підручника з політичної економії. Проблеми політичної економії капіталізму та соціалізму в працях радянських економістів. Спроба створити основи цілісної системи політичної економії соціалізму.

Внесок українських економістів у розвиток економічної теорії.

Криза марксистської політичної економії як відображення кризи соціалізму.

Орієнтовні питання вступного екзамену з «Історії економіки та економічної думки»

1. Американський варіант маржиналізму: теорія граничної продуктивності Дж.Б.Кларка.
2. Англійський інституціоналізм Джона Гобсона.
3. Виникнення класичної політекономії в Англії. У.Петті.
4. Виникнення маржиналізму та його основні методологічні принципи.

5. Відновлення основ ринкової системи господарства в Україні (останнє десятиріччя ХХ – початок ХХІ ст.).
6. Господарство України та його трактування в економічній думці в умовах адміністративно-командної економічної системи.
7. Державно-монополістичний характер ринкової економічної системи країн Європейської цивілізації в умовах Світової системи господарства (перша пол. ХХ ст.).
8. Еволюція ринкових систем господарств провідних країн світу (50-80-ті роки ХХ ст.).
9. Економічна думка про суть та функціонування ринкової економіки (друга пол. XVII ст. – 60-ті роки XIX ст.).
10. Економічна теорія прав власності Рональда Коуза.
11. Економічне вчення А. Маршалла.
12. Економічне вчення Д. Рікардо.
13. Загальна характеристика економічного вчення А. Сміта.
14. Загальна характеристика інституціоналізму.
15. Загальна характеристика фізіократизму.
16. Значення творчості Дж.М. Кейнса для подальшого розвитку економічної науки.
17. Історичні умови виникнення та загальна характеристика класичної школи політичної економії.
18. Класична політекономія у Франції. П. Буагільбер.
19. Меркантилізм як перше економічне вчення доби капіталізму.
20. Методологічні засади кейнсіанського вчення.
21. Основні риси творчості М.І. Туган-Барановського.
22. Основні риси творчості М. Фрідмена.
23. Основні тенденції розвитку ринкового господарства провідних країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції та їх відображення в економічній думці (70-ті роки XIX – початок ХХ ст.).
24. Особливості марксистської методології.
25. Особливості неолібералізму в історії економічної думки.
26. Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економічної думки України (друга половина XIX – початок ХХ ст.).
27. Природа та еволюція общинного господарства.
28. Ранні економічні погляди в історії людської цивілізації та їх значення.
29. Ринкове господарство та його особливості в окремих країнах Європейської цивілізації.
30. Розробка принципу граничної корисності в працях творців маржиналістської революції.
31. Становлення та розвиток економічної науки в СРСР.
32. Сутність прибутку в марксизмі.
33. Теорія вартості К. Маркса.
34. Теорія ефективного попиту Дж.М. Кейнса.
35. Теорія ефективної конкуренції Й. Шумпетера.
36. Теорія зайнятості та концепція економічної рівноваги Дж.М. Кейнса.
37. Теорія монополістичної конкуренції Е. Чемберлена.

38. Теорія недосконалості конкуренції Джоан Робінсон.
39. Формування неокласичної традиції в західній політичній економії в другій половині 19 – на початку 20 ст.
40. Функціонування національних господарств в системі глобальної економіки (90-і рр. ХХ ст. – початок ХХІ ст.).

5. Для пільгових категорій осіб, яким надано право складати вступні випробування (особи, що потребують особливих умов складання випробувань) в НПУ імені М. П. Драгоманова за рішенням Приймальної комісії створюються особливі умови для проходження вступних випробувань.

6. СТРУКТУРА БІЛЕТУ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ)

Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова

Факультет соціально-психологічних наук та управління

Ступінь: «Бакалавр»

Галузь знань: «Соціальні та поведінкові науки»

**Додаткове вступне
випробування**

Спеціальність: «Економіка»

На базі ОКР: Молодший спеціаліст

Екзаменаційний білет № __

1.

2.

Затверджено на засіданні Приймальної комісії НПУ ім. М. П. Драгоманова

Протокол № _____ від «_____ » 201____ р.

Голова фахової комісії _____ / _____ /

Підпис

Прізвище, ім'я, по-батькові

7. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Австрийская школа политической экономии: К. Менгер, О. Бем-Баверк, Ф. Визер. – М., 1992. – с.118.

2. Веблен Т. Теория праздного класса. – М., 1984. – 250с.
3. Гелбрейт Дж. К. Экономические теории и цели общества. – М., 1979. – 330с.
4. Джевонс У. С. Краткое сообщение об общей математической теории политической экономии // Теория потребительского поведения и спроса. – СПб., 1993. – 218с.
5. Зибер Н. И. Избранные экономические произведения: В 2 т. – М., 1955.- 125с.
6. Зомбарт В. Буржуа. Этюды по истории духовного развития современного экономического человека. – М., 1994. – 118с.
7. Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег. – М., 1999 – 355с.
8. Кенэ Ф. Избранные экономические произведения. – М., 1960. – 321с.
9. Кларк Дж. Б. Распределение богатства. – М., 2000. – 280с.
10. Кондратьев Н. Д. Избранные сочинения. – М., 1993. – 262с.
11. Корнаи Я. Путь к свободной экономике. – М., 1990. – 352с.
12. Коуз Р. Фирма, рынок и право. – М., 1993. – 520с.
13. Ксенофонт. Домострой // Воспоминания о Сократе. - М., 1993. – 275с.
14. Леонтьев В. Экономические эссе. Теории, исследования, факты и политика: Пер. с англ. – М., 1990. – 147с.
15. Мальтус Т. Р. Дослідження закону народонаселення. – К., 1998. – 231с.
16. Маркс К. Капітал. – Т. 1 – 3 (або Маркс К., Енгельс Ф. Зібрання творів. – 2-ге вид.) – К., 1975. – 456с.
17. Маршалл А. Принципы экономической науки: В 2 т. – М., 1983. – 262с.
18. Маршалл А. Принципы экономической науки: В 3 т. – М., 1993. – 523с.
19. Мильль Дж. С. Основы политической экономии. – М., 1990. – 452с.
20. Митчелл У. Экономические циклы: проблема и её постановка. – М.; Л., 1930. – 325с.
21. Нобелевские лауреаты по экономике. – М., 1997. – 550с.
22. Петти В. Трактат о налогах и сборах // Антология экономической классики.– Т. 1. – М., 1991.- 118с.
23. Рикардо Д. Начала политической экономии и налогового обложения // Антология экономической классики. – Т. 1. – М., 1991.- 563с.
24. Робинсон Дж. Экономическая теория несовершенной конкуренции, - М., 1986. – 254с.
25. Родбертус К. Экономические сочинения. – М., 1936. – 632с.
26. Рошер В. Наука о народном хозяйстве. – М., 1994. – 243с.
27. Сисмонди Ж.-С. Новые начала политической экономии или о богатстве и его отношении к народонаселению. – М., 1936. – Т. 1; 1937. – Т. 2. – 561с.
28. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов: Антология экономической классики. – Т.1. – М., 1991.- 580с.
29. Туган-Барановский М. І. Політична економія: Курс популярний. – К., 1994.- 190с.
30. Фридмен М. Количественная теория денег. – М., 1996. – 265с.
31. Чемберлин Э. Теория монопольной конкуренции. – М.; Л., 1959. – 236с.
32. Шумпетер Й. А. Теория экономического развития. – М., 1992. – 289с.

33. Эрхард Л. Благосостояние для всех: Пер. с нем. – М., 1991. – 450с.
34. Агапова И. И. История экономических учений: Курс лекций,- М.: Юристъ, 2000. – 241с.
35. Аникин А. В. Юность науки: Жизнь и идеи мыслителей-экономистов до Маркса. – М.: Политиздат, 1985. – 45с.
36. Антология экономической классики: В 2 т. / Сост. И. А. Столяров.- М.: МП “Эконов” – “Ключ”, 1993. – 568с.
37. Бартенев С. А. История экономических учений: Учебник,- М.: Юристъ, 2000. – 312с.
38. Белоусов В. М., Ершова Т. В. История экономических учений: Учеб. пособие.- Ростов н / Д: Феникс, 1999. – 215с.
39. Березин И. Краткая история экономической мысли: Учеб. пособие,- Изд-во РДЛ, 2000. – 260с.
40. Блауг М. Економічна теорія в ретроспективі / Пер. з англ. - К.: Основи, 2001. – 670с.
41. Войтов А. Г. История экономических учений: Краткий курс. - М.: Дашков и К., 2000. – 115с.
42. Всемирная история экономической мысли. / ред. В. Н Черковец.- М.: Мысль, 1987-1998. – 585с.
43. Дмитриченко Л. И. История экономических учений: Учеб. пособие для студ. вузов.- Донецк: КИТИС, 1999. – 520с.
44. Жамс Э. История экономической мысли XX в.- М.: Изд-во иностр. ліры, 1959. – 632с.
45. Жид Ш., Рист Ш. История экономической учений / Пер. с фр.- М.: Экономика, 1995. – 456с.
46. З історії економічної думки в Україні. - К.: Вид-во Акад. Наук УРСР, 1961. – 257с.
47. Злупко С. М. Економічна думка України: Навч. Посібник. - Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2000.- 198с.
48. Злупко С. М. Основи історії економічної теорії: Навч. Посібник. - Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. – 258с.
49. История экономических учений / Под ред. В. Автономова, О. Ананьина, Н. Макашевой: Учеб. пособие. - М.: ИНФРА-М, 2001. – 325с.
50. История экономических учений: (современный этап): Учебник / Под общ. ред. А. Г. Худокормова. - М.: ИНФРА-М, 1998. – 259с.
51. История экономических учений: Конспект лекций в схемах / Ред.-сост. Д. И. Платонов. - М.: Приор, 1998. – 118с.
52. История экономических учений: Учеб. пособие / Г. А. Шмарловская, А. Н. Тур, Е. Е. Лебедько и др. - Минск: Новое знание, 2001. – 289с.
53. История экономических учений под ред. Н.Б. Решетняк. – Харьков, 2003. – 215с.
54. Історія економічних вчень: Навч. посібник / Базилевич В.Д. – К.: Знання-Прес, 2005.
55. Історія економічних учень: Підручник / За ред. Л. Я. Корнійчук, Н.О. Татаренко.- К.: КНЕУ, 2001. – 562с.

56. Історія економічної думки України: Навч. посібник / Р. Х. Васильєва, Л. П. Горкіна, Н. А. Перовська та ін. – К.: Либідь, 1993. – 320с.
57. Історія економічних вчень: конспект лекцій під ред. Г.М.Грігорян, М.А.Сіроштан.- Харків: ХДЕУ, 2003. – 252с.
58. Ковалёв И. Н. История экономики и экономических учений: Учеб. пособие для вузов.- Ростов н / Д: Феникс, 1999. – 562с.
59. Ковальчук В., Сарай М. Економічна думка в історичному аспекті: Навч. посібник.- Тернопіль: ТАНГ- “Астон”, 1999. – 298с.
60. Ковальчук В.М., Сарай М.І. Економічна думка минулого і сьогодення: Навч. посібник.- Тернопіль: ТАНГ-“Астон”, 2000. – 364с.
61. Ковальчук В.М., Сарай М.І. Історія економічних вчень: Навч.-метод. посібник. Розвиток економічної думки України на допомогу студентам. - Тернопіль, 1999. – 25с.
62. Майбурд Е.М. Введение висторию экономической мысли: От пророков до профессоров.- 2-е изд., испр. и доп.- М.: Дело, 2000. – 250с.
63. Мешко І. М. Історія економічних вчень: Основні течії західноєвропейської та американської економічної думки. Навч. посібник для студ. економ. спец. вищих навч. закладів.- К.: Вища шк., 1994. – 287с.
64. Негиши Т. История экономической теории: Учебник.- М.: АО “Аспект-Пресс”, 1995. – 687с.
65. Нестеренко О. П. Історія економічних вчень: Курс лекцій.- 2-ге вид., перероб. І доп..- К.: МАУП, 2000. – 451с.
66. Ревчун Б.Г. Історія економічних вчень. – Кіровоград: КДТУ, 2003.- 136с.
67. Романенко И. В. История экономических учений: Конспект лекций.- СПб.: Изд-во Михайлова В. А., 2000. – 269с.
68. Селигмен Б. Основные течения современной экономической мысли.- М.: Прогресс, 1968. – 586с.
69. Сівоконь В.О. Історія економічних вчень. – Харків, 2003. – 94с.
70. Современные экономические теории Запада: Учеб. пособие / Под ред. А. Н. Марковой.- М.: Финстатинформ, 1996. – 358с.
71. Эспинас А. История экономических учений / Пер. с фр.- СПб.: ELIS, 1998. – 250с.
72. Юхименко П. І., Леоненко П. М. Історія економічних учень: Навч. посіб. для студ. вузів.- К.: Знання-Прес, 2002. – 514с.
73. Ядгаров Я. С. История экономических учений: Учеб. для студ.- М.: ИНФРА-М, 2004. - 480с.
74. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. / [С.В. Степаненко, С.Н. Антонюк, В.М. Фещенко, Н.О. Тимочко]; за ред. С.В. Степаненка. – К. : КНЕУ, 2010. – 743 с.